

някое близко лице, по някой приятел, по някой добър другар... Радул, Добромир, отец Сава, дядо Иоаким... А наоколо ти растат нови поколения, чужди, непознати. Сърцето ти е студено към тях...

- Аз ти казах - ще забравиш. Ще почнеш отново да се смееш и да намираш радост в това, което ни дава животът. Цветята ще те радват, пролетта ще ти носи винаги нови, възвръщащи се надежди, дори и тогава, когато нямаш какво да чакаш - като мене. Ще ти бъде драго да дишаш въздуха на гората и да галиш верните си загари. Ще се гневеш и ще се усмихваш, ще се грижиш за здравето си, за живота си... Все по-рядко ще споменаващ имената на тия, които си загубил, докато най-сетне престанеш да смяташ, че някога са били. Людете ще виждат усмивката на лицето ти, а в очите ти не ще зърнат вече сълзи. Миналото ще бъде изличено. Ала все пак, някъде в дълното на сърцето ти, затулено от всеки чужди взор, ще остане едно кътче, което ще знаеш само ти. Там ще се събира горчилката на ония мигове, когато ще зърнеш някъде, случайно, някой момък с тъмни коси, като тия на Петра, или когато чуеш глас, който тъй остро ще ти напомня гласа на Анна... Но само ти ще видиш тия коси и ще чуеш тъй глас... Никой други.

Затулил лице връз подгънатата си ръка, самодържецът изплакваше своите най-черни сълзи.

Монахиня Теофана стана права, приближи тихо до него, сложи леката си, прозрачна ръка връз главата му.

- Не забравяй своя дълг, Иоане... Идат смутни дни за света. Здрава ръка трябва да държи кормилото на властта. Папата ще иска да те смаже за новото отмятане. Не подценявай силите му. Това, което може да бъде сторено, нека се направи. Утеха ще ти бъдат явни грижите за царството.

Тя млъкна. Защото не можеше да каже, че за това царство, бленувано от векове, тя бе посмертувала цялата си младост.

Иоан Асен разбра. Взе тънката, хладна ръка, целуна я с